

Разом з тим, поступово відбуваються позитивні зміни в соціальній політиці України. Сучасні законодавчі акти в Україні щодо турботи і допомоги людям з обмеженими можливостями наближаються до законів і принципів, прийнятих у всьому світі. Загалом соціальне ставлення до інвалідів поступово змінюється: замість неухаги і знедолення спостерігається визнання прав, гідності й повноцінної участі в житті суспільства [5, с. 39].

На нашу думку, Україна може використати досвід провідних країн, яким вдалося досягти значних успіхів у забезпеченні рівних можливостей для всіх громадян. Врахування кращих вітчизняних традицій та міжнародного досвіду дозволить узгодити протиріччя між рівними правами осіб з обмеженими можливостями у виборі життєвого шляху, форми освіти, майбутньої професії та фактичною нерівністю можливостей різних соціальних груп населення. Принципово важливою тут є продумана державна політика.

Література:

1. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник. За редакцією Байди Л. Ю., Краснокувої – Еннс О. В. / Кол. авторів: Байда Л. Ю., Краснокува – Еннс О. В., Бузов С. Ю., Азін В. О., Грибальський Я. В., Найда Ю. М. – К., 2012. – 216 с.
2. Кольченко К. Аналіз відповідності українського законодавства, що стосується освіти людей з інвалідністю, світовим нормам / Кольченко Катерина [Електронний ресурс] – Режим доступу до джерела:<http://www.education-inclusive.com/wp-content/docs/2013/02/analiz-vidpovidnosti-svit-normam.doc>
3. Конвенція про права інвалідів / Резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 61/106, прийнята на шістдесят першій сесії ГА ООН [Електронний ресурс] – Режим доступу до джерела:http://hemophilia.com.ua/d0cs/Konven_inv/doc.
4. Сварник М. Інклюзивна освіта в Україні: попередній аналіз ситуації / Інклюзивна освіта. Збірник матеріалів проекту. – К.: 2013
5. Ткаченко І. Основи соціальної захищеності інвалідів в Україні [Текст] / Ірина Ткаченко // Соціальний педагог. – 2012. – № 11. – С. 39-42.

Білецька В.

(наук. кер. — ст. викл. Потапов О.М.)
*студентка ІV курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ОСОБИ НА ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ ПЕРСОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ В УКРАЇНІ

Значний прогрес у розвитку засобів автоматизованої обробки даних у двадцятому столітті і пов'язане з ним збільшення обсягів і напрямів використання персоналізованої інформації у різних сферах суспільного

життя, її передача через кордони держав новітніми комунікаційними засобами викликає необхідність належного правового регулювання відносин з використанням особистої інформації персонального характеру як для забезпечення прав та свобод людини так і для ефективної реалізації правомірних інтересів інших осіб і держави. З іншого боку, загострюється проблема неправомірних та несанкціонованих дій різних суб'єктів, які використовують засоби електронно-інформаційного середовища. Ці фактори у поєднанні із міжнародно-правовими зобов'язаннями України впровадити європейські стандарти захисту фундаментальних прав людини і, зокрема, права на повагу до особистого життя, зумовлюють необхідність створення дійового цивільно-правового механізму здійснення захисту прав та законних інтересів фізичних осіб, персональні дані яких стають об'єктом приватноправних відносин.

У цивільному праві персональна інформація розглядається з різних точок зору: вона може бути переліком конкретної інформації про особу та об'єктом, за допомогою якого можна конкретно ідентифікувати особу. Відтак ідентифікація є переліком конкретної інформації, що асоціюється із суб'єктом – утримувачем інформації (її власником). Що ж до персональної інформації, завдяки якій можна ідентифікувати особу, то це ім'я, адреса, дата народження, місце роботи, посада. Номер паспорта, номер ідентифікаційного коду тощо [4, с.26].

У спеціальній літературі існують різні точки зору з приводу структури суб'єктивного немайнового права особи на власні персональні дані, однак більшість юристів розглядають суб'єктивне право в цілому як тричленне утворення, що складається з таких правомочностей: правомочність на власні позитивні дії (правовикористання); правомочність на чужі дії, тобто можливість вимагати від зобов'язаних суб'єктів виконання ними певних обов'язків (правовиконання); правомочність домагання, тобто можливість звернутися у випадках порушення суб'єктивного права до апарату держави (правозахист або право на захист) [5, с.103].

Однак дискусійним питанням у контексті змісту особистих немайнових прав фізичної особи слід визнати питання наявності у змісті суб'єктивного особистого немайнового права такої його складової як сукупність позитивних правомочностей. О.А.Дмитренко пропонуючи подібну структуру особистого немайнового права на власні персональні дані до позитивних правомочностей суб'єкта відносить можливості: одержувати доступ до власних персональних даних та інформацію про засади їх використання (право на доступ), погоджувати використання даних перед його початком (право на погодження), заперечувати проти використання, яке вже відбувається (право на заперечення). До пасивних правомочностей відносяться такі можливості: бути повідомленим про зміст та засади використання персональних даних (право на повідомлення), гарантування безпеки даних (право на безпеку даних). Останньою важливою складо-

вою права особи на персональну інформацію є можливість захисту свого права у випадку його порушення, невизнання або оспорування [Цит. за: 5, с.103]. Відмова у доступі до персональних даних допускається, якщо доступ до них заборонено згідно із законом. Не допускається обробка даних про фізичну особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (ч. 6 ст. 6 Закону «Про захист персональних даних»).

Задоволення вимоги суб'єкта даних припинити їх використання може набувати кількох форм. Припинення використання даних може відбуватися шляхом їх знищення або блокування. Знищення даних визначається як їх цілковите та безповоротне видалення. Поняття «блокування» пов'язується з відокремленням тим чи іншим чином певних даних від інформації, що підлягає обробці. Інколи суб'єкт даних може заперечувати не проти використання як такого, а проти змісту тих чи інших даних, вважаючи, що вони помилкові, неповні, надмірні або застарілі. У такому разі суб'єкт даних може поставити питання про те, щоб вони були відредаговані, виправлені.

І нарешті, важливою правомочністю є можливість особи вимагати захисту своїх персональних даних від незаконної обробки та випадкової втрати, знищення, пошкодження у зв'язку з умисним приховуванням, ненаданням відомостей, що є недостовірними чи ганьблять честь, гідність та ділову репутацію фізичної особи.

Питання, щодо встановлення випадків можливого обмеження права на персональні дані особливо гостро постає при визначенні законності дій правоохоронних органів під час здійснення ними втручання в особисте життя людини з метою розслідування та розкриття правопорушень [5, с.103]. Слід враховувати, що таємний характер обробки інформації про особу в цілях боротьби зі злочинністю входить у протиріччя з принципом прозорості, який є суттєвим для ефективної реалізації права людини на персональні дані. Не знаючи про збирання персональної інформації, особа не може захистити свої права. Отже, є велика необхідність у створенні правового механізму, який дозволить врахувати інтереси особи, чії права обмежуються. Очевидно для виконання саме таких завдань в Україні було створено Державну службу з питань захисту персональних даних.

Таким чином, виходячи із усього вищесказаного можна зробити висновок, що охорону та захист персональної інформації можна розглядати як сукупність методів, засобів і заходів забезпечення інформаційної безпеки людини, суспільства й держави в усіх сферах життєдіяльності. Зміст права особи на власну персональну інформацію визначають активні та пасивні правомочності. Перші дають можливість одержувати доступ до власних персональних даних, погоджувати чи заперечувати їх використання. Друга група правомочностей забезпечує гарантування безпеки даних і повідомляє про засади використання особистих даних. Важливою

складовою права особи на персональну інформацію є можливість захисту свого права у випадку його порушення, невизнання або оспорування.

Література:

1. Конституція України: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Про захист персональних даних. Закон України від 1 червня 2010 року № 2297-VI: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Про інформацію. Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2658: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
4. Радкевич О.П. Законодавче забезпечення охорони й захисту персональної інформації в мережі Інтернет / О.П. Радкевич // Правове, нормативне та метрологічне забезпечення системи захисту інформації в Україні. — 2012. — Вип.1(23). — С.26-28.
5. Романюк І. Особливості змісту та реалізації права на персональні дані в Україні та зарубіжних країнах / І. Романюк // Юридичні науки. — 2013. — №2(26). — С.102-103.

Рева В.

(наук. кер. — ст. викл. Потапов О.М.)

*студентка IV курсу природничого факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

ПРОФІЛАКТИКА ПРАВОПОРУШЕНЬ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ

В наш час надзвичайно гострою є проблема зростання правопорушень серед неповнолітніх. Причини і умови злочинності неповнолітніх, як і злочинності в цілому, мають соціально обумовлений характер. Вони перш за все залежать від конкретних історичних умов життя суспільства, від сутності та способів вирішення основних протиріч.

В останні роки склалася стійка думка про те, що правопорушення тісно пов'язані з процесами суспільства, бездомності, безробіття, зі стрімким розвитком наркоманії, з розпадом сім'ї, з розповсюдженням інших соціально негативних явищ. Звичайно, все це впливає і на дорослу злочинність, проте стрімке зниження рівня життя позначається найсильніше на неповнолітніх, бо вони були і залишаються найбільш «вразливою» частиною суспільства. «Вразливість» полягає в тому, що відрізняє неповнолітніх від дорослих слабкою психікою, несформованою системою цінностей та іншими особливостями.

Не маючи можливості законним шляхом задовольняти свої потреби, багато дітей починають добувати необхідні речі та продукти в міру своїх сил і можливостей, часто шляхом вчинення злочину. Неповнолітні беруть